

PROGRAM LIFE

pro životní prostředí a klima

Struktura programu, prioritní oblasti

Základní seminář LIFE 2017

Jiří Kožusznik

Oddělení programů EU, OFEU, MŽP

Co je LIFE?

- **Komunitární program pro životní prostředí a oblast klimatu 2014-2020;**
- **Nařízení (ES) č. 1293/2013** z 11. 12. 2013;
- Podpora a rozvoj **legislativy EU v oblasti EU**
- Navazuje na **7. akční program EU pro životní prostředí**

- Celkový rozpočet 2014-2020: **3,457 miliardy €**
- Od roku **1992** podpořil více než **4600 projektů**
- **Komplementární (doplňkový)** k ostatním dotačním programům EU (Horizont 2020 > LIFE > COSME)

Kdo LIFE řídí?

- **Evropská komise**
- **Výkonná agentura pro malé a střední podniky - EASME**
- **Členské státy - národní kontaktní místa**
- **2 víceletá pracovní období programu:**
Prováděcí rozhodnutí Komise o přijetí Víceletého pracovního programového období 2014–2017 ze dne 19. března 2014

LIFE x ESIF

	LIFE (komunitární program)	Strukturální fondy (operační programy)
Inovativnost	vyžadována	standardizované postupy
Veřejná podpora	bez omezení výše podpory	velké firmy jen 25 % dotace
Dopad	regionální, celostátní, celoevropský	regionální
Poslání	podpora oblastí souvisejících s politikami a legislativou EU	podpora hospodářské a sociální soudržnosti
Podpora projektů	EK: DG ENVI a DG CLIMA, EASME, EIB, externí monitoři, národní kontaktní místo (MŽP)	ministerstva, regionální rady soudržnosti
Monitoring a realizace	důraz na naplňování cílů a indikátorů projektu, značná flexibilita realizace	důraz na formální požadavky, nízká flexibilita realizace
Místo hodnocení	EU (kromě národní výzvy)	ČR
Partnerství	mezinárodní je v rámci aktivit výhodou	národní

Oprávnění žadatelé

všechny právnické osoby *registrované v EU* (důležitá je vzájemná spolupráce zaměřená na řešení problému), např.:

- **Veřejné subjekty** (typicky např. města: povodně a sucho, zelená a modrá infrastruktura, adaptační strategie, mobilita; ale též univerzity a VVI, národní parky, kraje atp.)
- **Soukromé podnikatelské subjekty, svazy a VVI** (typicky např. technologické inovace, těžký i lehký průmysl, zemědělství, odpady, energetická účinnost aj.)
- **Soukromé nepodnikatelské organizace** (typicky např. NNO - ochrana zvláště chráněných druhů a stanovišť, informační kampaně)

Územní rozsah

Možná účast třetích zemí.

Možná spolupráce s **mezinárodními organizacemi** (např. mezinárodní studie).

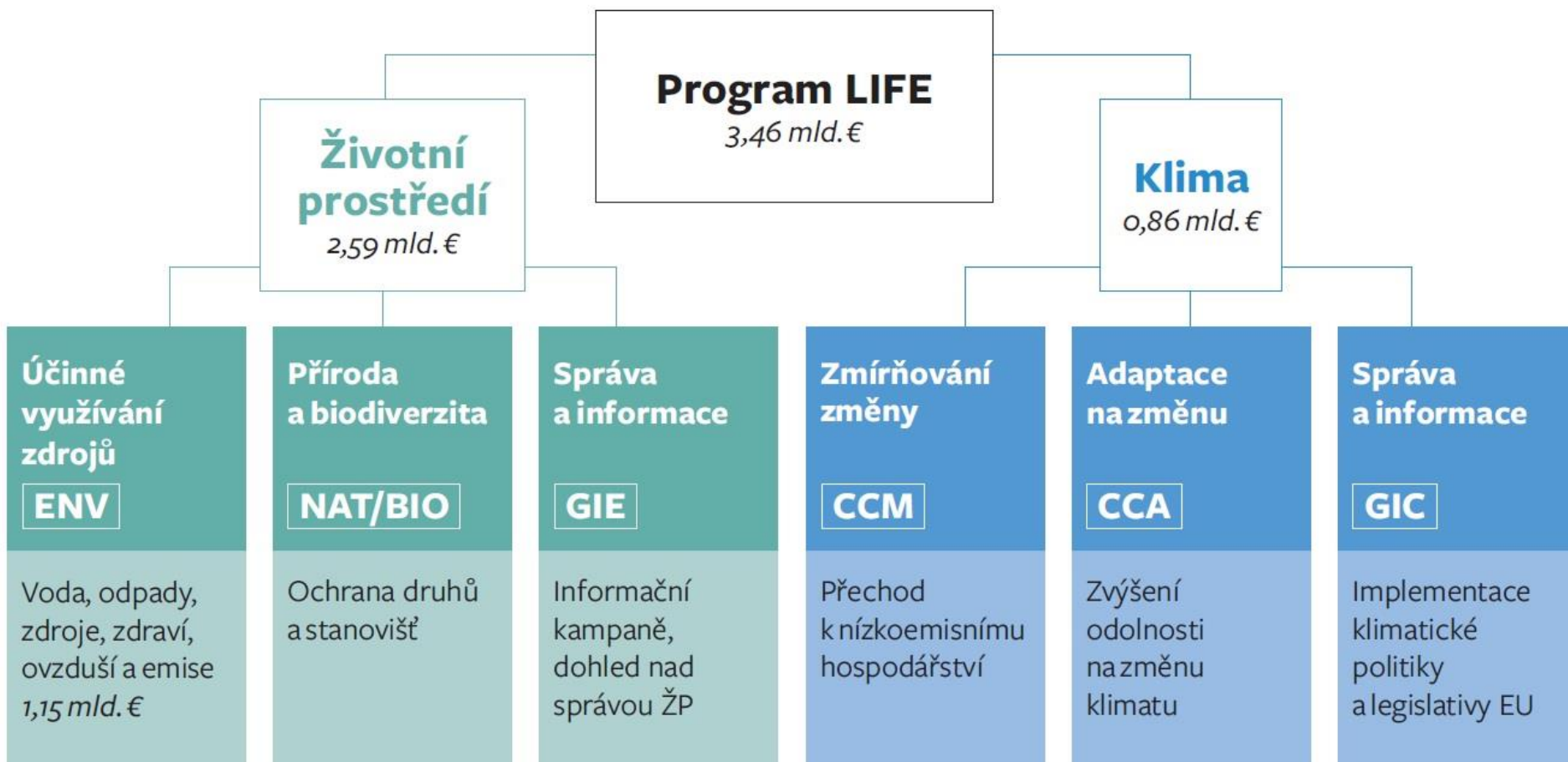
Činnosti mimo EU a zámořské země a teritoria jsou způsobilé za podmínky:

- jejich **nezbytnosti** k dosažení cílů **a**
- **účinně vynaložených opatření** mimo území EU; **a**
- koordinující příjemce má sídlo v EU.

Pestrá paleta témat

Struktura programu

Typy projektů

- **Tradiční projekty (klasické projekty)**

- Pilotní projekty
- Demonstrační projekty
- Projekty nejlepší praxe
- Informační projekty

- **Integrované projekty/IP/ (zejména vyšší orgány veřejné správy - implementace legislativy EU)**

- **Projekty technické asistence (pro IP)**

- **Přípravné projekty – projekty „na objednávku“ EU**

Provozní granty pro neziskové organizace – 70 % na provoz

+ půjčky a přímé investice EIB (NCFF, PF4EE)

Tradiční projekty

- ➔ **Pilotní projekt** používá techniku nebo metodu, jež dosud ani na jiném místě nebyla použita či vyzkoušena, které v porovnání se současnými osvědčenými postupy nabízí potenciální přínos v oblasti životního prostředí nebo klimatu a kterou lze následně použít ve větším měřítku v obdobných situacích.
- ➔ **Demonstrační projekt** zavádí do praxe, testuje, vyhodnocuje a šíří opatření, metodiky nebo přístupy, které jsou v konkrétních – např. zeměpisných, ekologických či socioekonomických – souvislostech daného projektu nové nebo neznámé a které by bylo možné použít za podobných okolností jinde.
- ➔ **Projekt nejlepší praxe** využívá vhodné, nákladově efektivní a nejmodernější techniky, metody a přístupy zohledňující konkrétní souvislosti daného projektu.
- ➔ Monitorování, vyhodnocení a zveřejnění výsledků je nezbytnou součástí demonstrativního i pilotního přístupu.

Míra podpory EU a ČR

- **Tradiční projekty:** **60 %** podpora EU (od r. 2018 jen 55 %) **Ale až 75 %** pro projekty zaměřené na prioritní druhy a stanoviště v prioritní oblasti LIFE Příroda a biodiverzita

- **Integrované projekty (IP), přípravné projekty a projekty technické asistence pro IP:** **60 %** podpora EU

+ volitelně Národní kofinancování (MŽP) – max. **15 %** způsobilých nákladů do výše **10 mil. Kč**

Podpora psaní projektových návrhů: max. 200 000 Kč na napsání 1 projektu

Ministerstvo životního prostředí

Oprávnění žadatelé:

všechny právnické osoby registrované v ČR bez omezení

Způsobilé výdaje

- **všechny rozpočtové kategorie jsou způsobilé**
- **Omezení služeb** na max. **35 %** z celkových způsobilých výdajů – výjimky možné
- **Osobní náklady a cestovné** uznatelné - soulad se zákonnými sazbami, případně vnitřními směrnici dané organizace, sazby osobních nákladů musí být obvyklé pro danou profesní pozici příslušného odvětví
- Pořízení infrastruktury a zařízení – max. 25 % / 50 % z výše **odpisů**
- **Prototyp** kofinancován ze 100 %
- **Režijní náklady** do 7 % z rozpočtu 1 partnera projektu

Jaký je projekt LIFE?

- **reaguje na a řeší nějaký environmentální problém**
- **inovativnost a kreativita návrhu** - testuje neodzkoušené ekoinovativní postupy, technologie a metody (pilotní) nebo tyto zavádí do praxe, pokud jsou v daném kontextu nové (demonstrační), popřípadě využívá osvědčené postupy
- **přináší konkrétní změnu životního prostředí či klimatu** (ideálně odpovídající předem definovanému projektovému tématu/politické prioritě programu), která má přidanou hodnotu v kontextu EU – lze ji přenést a napodobit jinde
- **rozpočet projektu například 1-8 mil. EUR, doba realizace v závislosti na cíli, běžně 3-6 let**
- **spolupráce se všemi zainteresovanými stranami**, které na jeho výsledcích mají zájem samospráva, místní podniky, univerzity, i zahraniční subjekty
- **využitelnost výsledků** do jiné oblasti a jejich **udržitelnost**

Typický projekt LIFE

- Nerealizuje výzkumné aktivity vyjma přípravných aktivit, které jsou nezbytné k provádění hlavních demonstračních / pilotních aktivit
- Není „infrastrukturním“ projektem (tzn. 1 samostatná položka nepřesáhne výši 500 000 €)
- Nerealizuje „běžnou“, čili provozní činnost, která by probíhala i bez podpory z programu LIFE
- Nezaměřuje se na vytváření studií, analýz a metodik

Výhody a nevýhody **LIFE:** **příprava projektu**

- vysoká administrativní náročnost programu – časově náročné vypracování projektového návrhu a vystavení projektové logiky
- vysoká celoevropská konkurence žadatelů (**18%** úspěšnost v roce 2016)
- vysoká míra požadovaného spolufinancování – až **40 %** (25 % LIFE-NAT)
- dlouhá doba hodnocení projektových návrhů (cca 8 měsíců)

- nadstandardní **asistence** a zpětná vazba MŽP žadatelům z ČR při přípravě projektu + až **200 000 Kč** z MŽP
- **jasná pravidla a transparentnost** programu
- možnost přepracovat neúspěšný návrh do následující výzvy v příštím roce
- možnost využít **národní kofinancování** ve výši max. **15 %** způsobilých výdajů a zároveň max. **10 mil. Kč**
- možnost programu hradit **osobní výdaje** (mzdy, cestovné)
- příležitost pro **mezinárodní partnerství** a další rozvoj aktivit a organizace žadatele
- příležitost pro **propojení vědy a výzkumu s byznysem**
- široké a otevřené pole pro realizaci inovativních a kreativních nápadů, možnost testovat metodiku

Výhody a nevýhody **LIFE:** **implementace projektu**

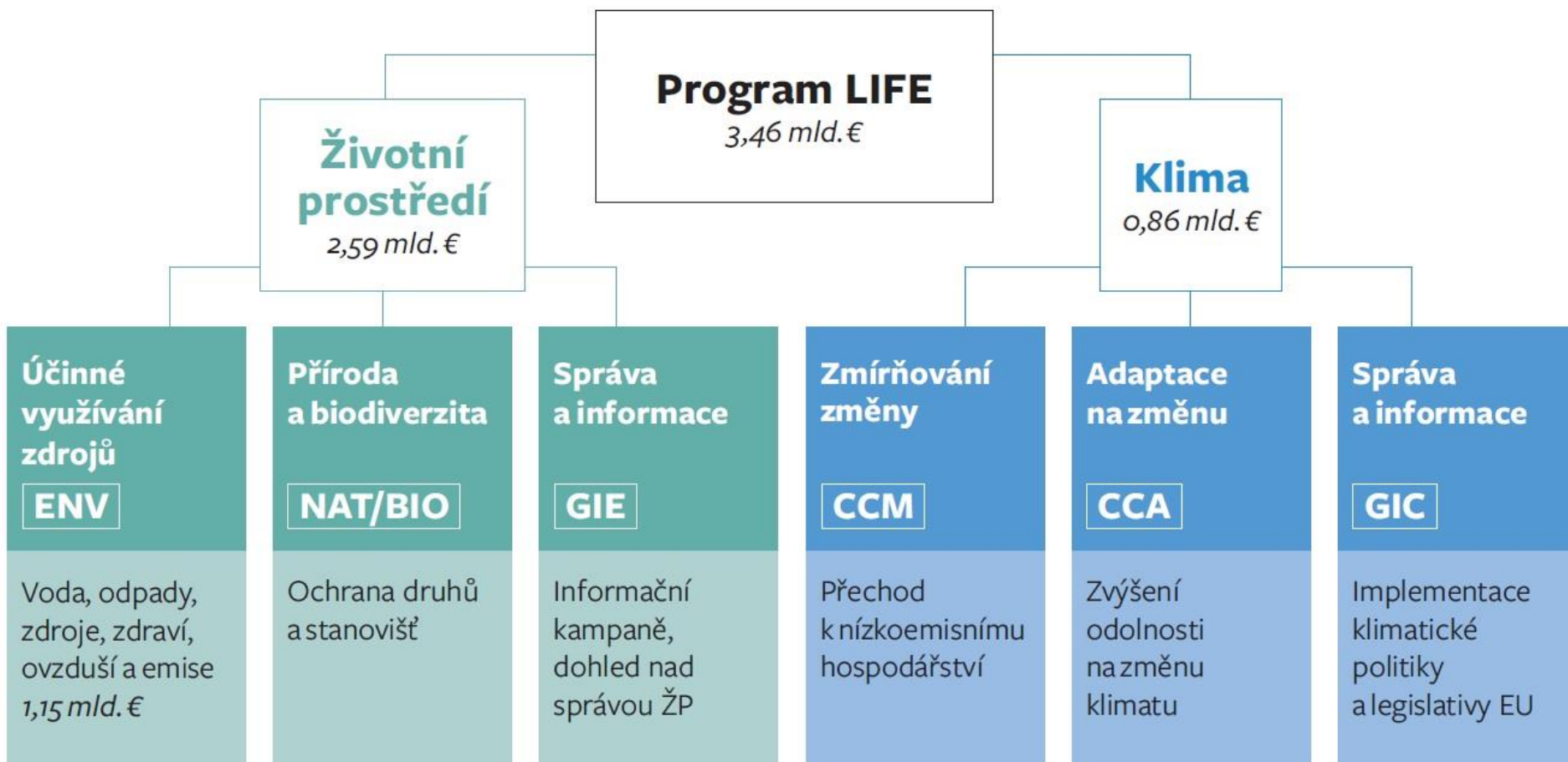
- nároky na **zkušený projektový tým**, práce projektového manažera na celý úvazek (reportování o projektu navíc v angličtině)
- nutnost **předfinancování zůstatkové platby ve výši 30 % rozpočtu** projektu

- nadstandardní **asistence** a zpětná vazba Evropské komise, jejích externích monitorů a případně Národního kontaktního místa programu LIFE při realizaci projektu a dosahování jeho cílů
- **externí monitor** projektu, který dohlíží na jeho implementaci a průběžně **upozorňuje** na možná rizika
- realizace projektu podle vlastního žadatelova **scénáře** (projektového návrhu)
- relativní **finanční flexibilita** při realizaci projektu (paušálně využitelných až 7 % výdajů na režie; po zdůvodnění možné přesuny mezi jednotlivými rozpočtovými kategoriemi až do výše 20 % celkových způsobilých nákladů schváleného rozpočtu projektu bez nutnosti měnit grantovou smlouvu)
- propojení na ostatní řešitele podobných projektů – získání širokých **kontaktů** v EU
- zajištění široké **publicity projektu** (možnost připravit marketingovou kampaň)
- možnost **generovat příjmy** již během realizace

Prioritní oblasti LIFE

Struktura programu

Kofinancování 60 % z celkových způsobilých nákladů

Pět tematických okruhů:

- Voda
- Odpady
- Účinné využívání zdrojů včetně půdy a lesů a ekologické a oběhové hospodářství
- Životní prostředí a zdraví, včetně chemických látek a hluku
- Kvalita ovzduší, emise, včetně městského prostředí

- Viz *Projektová témata programu LIFE*
- Zisk 10 bodů, pokud je zaměření projektu plně v souladu se stanoveným projektovým tématem a je dostatečně **inovativní**.

- **Demonstrační nebo pilotní projekty**

Příroda a biodiverzita

LIFE NAT (podpora EU 60-75 %
Pokud 75 %, pak 50 % rozpočtu musí být na
ochranářské aktivity)

→ **Ochrana prioritních druhů a stanovišť a prioritních druhů ptáků v soustavě NATURA 2000** (včetně opatření na likvidaci invazních nepůvodních druhů, rozvoj zelené infrastruktury prostřednictvím propojování lokalit, podpora ekosystémových služeb v daných lokalitách – např. ochrana proti povodním, zlepšování kvality vody)

→ Naplňování **Směrnice o ptácích (92/43/ES) a stanovištích (2009/147/ES)**

→ Opakující se aktivity/postupy nejsou způsobilé. Pokud jsou zaváděny v jiném rozsahu než před podáním žádosti, jsou způsobilé za podmínky **dlouhodobé udržitelnosti** (i po skončení projektu).

→ **Projekty nejlepší praxe, demonstrační nebo pilotní projekty**

→ Viz Projektová témata programu LIFE. Zisk 10 bodů, pokud je zaměření projektu plně v souladu se stanoveným projektovým tématem.

LIFE BIO (podpora EU 60 %, minimálně 25 % rozpočtu na ochranářské aktivity)

→ **Mimo soustavu NATURA 2000**

→ Naplňování **Strategie Unie o biologické rozmanitosti do roku 2020**, cíl 2 - 5

→ Aktivity musí být v souladu s **národními nebo regionálními strategiemi pro biologickou rozmanitost**

Kofinancování 60 % z celkových způsobilých nákladů

Cílem projektů je zlepšovat znalostní základnu pro přípravu, provádění, posuzování, sledování a vyhodnocování politiky a předpisů Unie

- ➔ Informační a komunikační činnosti a **kampaně** na zvyšování informovanost v souladu s prioritami sedmého akčního programu pro ŽP
- ➔ **Dobré vládnutí/správa:** Podpůrné činnosti účinného kontrolního postupu a opatření na podporu dodržování právních předpisů v souvislosti s legislativou Unie, podpora informačních systémů a informačních nástrojů v oblasti provádění právních předpisů Unie týkajících se ŽP

Prioritní oblasti – CLIMA

Zmírňování změny klimatu (Mitigace) - CCM

- ✓ Energeticky náročná odvětví
- ✓ Fluorované skleníkové plyny
- ✓ Využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF)

Přizpůsobování se změně klimatu (Adaptace) - CCA

- ✓ Zranitelné oblasti (dle Adaptační strategie EU)
- ✓ Zelená infrastruktura a adaptace založená na ekosystémovém přístupu
- ✓ Hodnocení zranitelnosti a adaptační strategie
- ✓ Adaptace měst

Správa a informace v oblasti klimatu – GIC

- ✓ Vypracování národní energetické a klimatické strategie 2030/2050
- ✓ Kampaně; síť expertů; koordinační platformy

Energeticky náročná odvětví

Rámec EU pro politiku v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030

- ✓ 40 % snížení emisí skleníkových plynů
- ✓ 27 % podíl obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě
- ✓ 27 % zvýšení energetické účinnosti

- Podpora pokročilých nízkoemisních výrobních procesů
- Inovativní technologie pro snížení emisní intenzity ve výrobním a zpracovatelském průmyslu (z TR 4-5 na TR 6-7)
- Návrhy využití a implementace průlomových řešení v průmyslové výrobě nebo procesů s dlouhodobým efektem
- Nové technologie/suroviny, které umožní snížení specifických emisí skleníkových plynů nejméně o 15 %

Např. využití odpadního tepla a odpadních produktů (plyny, bioodpad), zachytávání a ukládání z průmyslových procesů, zvyšování energetické účinnosti a využití obnovitelných zdrojů energie, podpora ekologické dopravy aj.

Fluorované skleníkové plyny

Cílem EU je nahradit fluoruhlovodíky a další fluorované skleníkové plyny alternativami šetrnými ke klimatu

- ✓ snížení prodeje HFC (80 % do roku 2030)
- ✓ omezení použití jiných fluorovaných plynů (fluorid sírový, fluorid dusitý a perfluorované uhlovodíky)

➤ Využití alternativ s nízkým potenciálem globálního ohřevu (GWP) v těchto aplikacích:

Inhalátory (spreje), klimatizační a chladicí zařízení, organické Rankinovy cykly (nízkotlaké turbíny), tepelná čerpadla, přírodní chladicí prostředky řešící problémy s hořlavostí/tlakem, elektrické rozvaděče a spínací prvky (střední a vysoké napětí), fluorované plyny používané ve výrobních procesech elektronického průmyslu (polovodiče, fotovoltaika) a dalších (letadla, vojenství, průmyslové procesy)

Hlavní výzvou pro EU je sběr dat o koloběhu uhlíku v souvislosti s využíváním krajiny, půd, lesů a vypracování pravidel aplikovatelných v EU i v celosvětovém měřítku a přispění k cílům Pařížské dohody (2016).

➤ Využití krajiny

- Strategie a postupy obhospodařování krajiny a půdy, které omezují emise
- Vytvoření místních/regionálních koncepce pro zvýšení a udržení potenciálu půd jako zásobníku uhlíku

Např. inovativní systémy a postupy pro zvýšení obsahu uhlíku v půdě, pastvu hospodářských zvířat, "precizní" zemědělství, obnovu degradovaných území, obnovu mokřadů a rašelinišť

➤ Monitoring emisí skleníkových plynů a započítávání využití půdy

- Zlepšení monitoringu a započítávání zásob uhlíku
- Přínos do pravidel pro započítávání v rámci využívání půdy, její změny a lesnictví

➤ Udržitelné využívání pevné biomasy

- Nové udržitelné přístupy k výrobě a spotřebě biomasy
- Transformace biomasy jako dlouhodobého úložiště uhlíku (např. biouhel či výrobky ze dřeva)

➤ Zemědělství

- Nízkouhlíkové zemědělské postupy s dopadem na úroveň organické půdní hmoty
- Zhodnocení a zlepšení stávajících klimatických opatření v rámci SZP

Adaptace na změnu klimatu

Adaptační strategie EU (2013) stanoví 3 hlavní specifické cíle

- ✓ zvýšit odolnost členských států EU
- ✓ zvýšit informovanost o problematice adaptace na změnu klimatu
- ✓ zvýšit odolnost klíčových sektorů

a 8 akčních bodů.

- Zranitelné oblasti
 - Přeshraniční spolupráce v oblasti povodní
 - Udržitelný turismus, zemědělství a lesnictví v horských oblastech
- Zelená infrastruktura a ekosystémový přístup ve městech
- Hodnocení zranitelnosti, ekonomické analýzy, adaptační strategie

Např. Adaptace městského prostředí

- Rozvoj a implementace místních adaptačních strategií v rámci tzv. „Covenant of Mayors for Climate and Energy„
- rozvoj a instalace inovativních adaptačních technologií v městských oblastech, včetně vodárenského, energetického a stavebního sektoru
např. hospodaření s vodou (dešťovou, odpadní), protipovodňová opatření, zelené střechy, zdi, parky, fontány, veřejná pítka, zastínění cest a ulic
- Podpora a rozvoj zeleno-modré infrastruktury ve městech (zelené plochy+přívalová voda)
- Projekty s vícenásobnými benefity (ochrana biodiverzity i klimatu)

Kromě zvyšování informovanosti a povědomí o problematice ochrany klimatu EU usiluje o zlepšení řízení a správy (governance) a budování kapacit (institucionálních, finančních, atd.). Podporují se:

- Národní strategie v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030/2050
- Budování sítí expertů, které zajistí diseminací znalostí na téma emisí, monitoringu a evaluace politik a měření
- Kampaně na zvyšování povědomí konečných uživatelů a celého distribučního řetězce o používání alternativ vůči čpavku, CO₂, uhlovodíkům nebo fluoruhlovodíkům
- Koordinační platformy pro monitorování politiky v oblasti klimatu, posuzování, hodnocení ex post
- Výměna osvědčených postupů, zvyšování povědomí o zranitelnosti v oblasti změny klimatu, možnosti adaptace
- **Nově: Informovanost spotřebitelů o reálných emisích a spotřebě vozidel.**

Další zdroje informací

- ❖ www.mzp.cz a http://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life
- ❖ <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>
- ❖ <http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?function=home.getProjects&strandID=3>
- ❖ http://ec.europa.eu/clima/policies/package/index_en.htm
- ❖ http://ec.europa.eu/clima/policies/2030/index_en.htm
- ❖ http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/documentation_en.htm
- ❖ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>
- ❖ <http://mayors-adapt.eu/>
- ❖ http://www.covenantofmayors.eu/index_en.html

Projekty pro inspiraci

Best LIFE projects:

<http://ec.europa.eu/environment/life/bestprojects/index.htm>

Databáze projektů:

<http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

- ➔ **FIAT: 4 projekty**
- ➔ **VOLVO: 8 projektů**
- ➔ **RENAULT: 6 projektů**

- ➔ **Mobilita: 100**
- ➔ **Vodík: 50**
- ➔ **CNG: 5**
- ➔ **E-mobilita: 12**
- ➔ **Energy efficiency: 13**

ICARRE 95

Demonstrace industriální recyklace 95 % materiálů z autovraků

[LIFE10 ENV/FR/000202](#)

- **Renault**
- **Rozpočet: 12,213,542.00 € (330 mil. Kč, 2011-2015)**
- **Příspěvek EU: 4,331,474.00 €**

- **Cíl: demonstrovat recyklování autovraků v regionálním měřítku (30 000 aut ročně) a vytvořit model, který bude možné aplikovat na jiných místech a jiných zemích.**

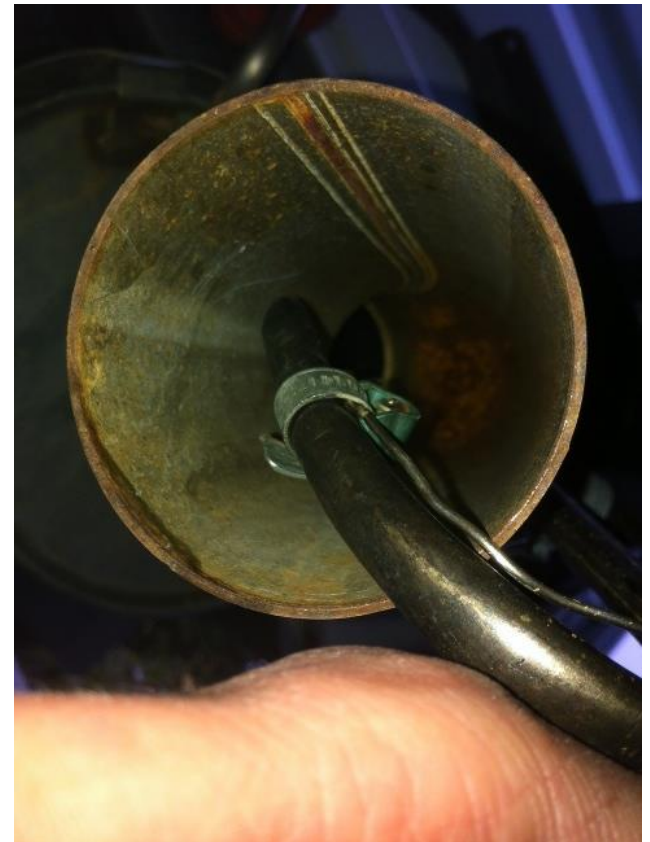
- Zaměření na plasty, pěny, sklo, textil a katalyzátory a mnohonásobnou recyklaci cílových komponentů
- Spolupráce se 400 centry ekologické likvidace vozidel
- Spolupráce výzkumu a vývoje a malých a středních podniků

Výsledky:

- Vyvinut nový recyklovatelný polypropylen pro použití ve vozech Renault.
- Vyvinutí moderní metody ověření kvality, sledovatelnosti a obchodu s náhradními díly z likvidovaných autovraků - více než 30 000 náhradních dílů ze zpracovaných aut
- Celková míra recyklace materiálů z autovraků během projektu 88.6 %; 1 115 000 autovraků recyklováno jen v roce 2013.

MEDETOX

Snížení zápachu a nebezpečných emisí sléváren

LIFE10 ENV/FI/000059

- **Uudenkaupungin Rautavalimo Oy (Meehanite Technology Oy),**
malý/střední podnik
- 2011 – 2014
- Rozpočet: 1,568,123.00 €
- Příspěvek EK: 768,311.00 €

- Cíl: **snížit emise o 80-90% využitím systémů čištění vzduchu**

- Výsledek: 8 pilotních sléváren je schopno snížit emise o **11** tis. tun NO_x/rok
> zdravější prostředí pro zaměstnance i obyvatele regionu

- Snížení zápachu o 54 %
- Zmapování emisí v průběhu slévárenského procesu

Snížení zápachu a nebezpečných emisí sléváren

LIFE10 ENV/FI/000059

Obecné zásady projektů LIFE

- Zásadní je **logická struktura** žádosti a **provázanost** jednotlivých částí!
- Projekt musí vycházet z **jasně definovaného problému**.
- Musí mít **měřitelný cíl a kvantifikovaný výchozí stav** (baseline), od kterého se bude k cíli ubírat.
- Veškeré **aktivity musí přispívat k řešení** stanoveného problému.
- Všechny aktivity musí obsahovat **výsledky**, které přispívají k dosažení stanoveného cíle.
- **Výsledky musí být měřitelné** a musí být v projektu průběžně sledovány.
- Ke každé aktivitě musí být zpracovaná **rizika a případně krizový scénář**
- Pozor na hospodárnost vynaložených nákladů!
- Velký důraz se klade na **přenositelnost** prováděného řešení – **šíření výsledků** a jejich **širší využití** (replikace)
- Zásadní je zajištění **udržitelnosti výsledků**/ šíření nabytých poznatků i po skončení projektu – vhodná je **komercializace**.
- Významné je stanovení a měření **socioekonomických přínosů** projektu
- Důraz na **zelené zakázky** v aktivitách

Jak začít připravovat projekt LIFE a co lze využít?

1. Manuál MŽP: Jak napsat úspěšný projekt LIFE
2. Přehled projektových témat a politických priorit LIFE (MŽP)
3. Přehled programů komplementárních k LIFE (MŽP)
4. Pokyny pro žadatele pro příslušnou prioritní oblast v češtině (očekávaná aktualizace – červen 2017)
5. Pokyny pro hodnocení projektových návrhů LIFE v češtině
6. Grantová dohoda v češtině
7. Finanční pokyny v češtině
8. Navštěvovat semináře a akce MŽP, využít národní výzvu MŽP a průběžně konzultovat s MŽP

<http://www.program-life.cz/jak-ziskat-grant/jak-napsat-projekt/>

Kontrola zaměření projektu

1. Pravidlo komplementarity – neexistuje jiný, vhodnější finanční nástroj?
2. Tematické priority stanovené v **Nařízení** LIFE, Příloha III: lze projekt zařadit do jedné ze stanovených tematických priorit? O jakou prioritní oblast ve kterém z podprogramů se jedná? **(v žádosti musíte zvolit pouze 1 prioritní oblast)**
3. Projektová témata: Shoduje se záměr projektu s projektovými tématy stanovenými v **Pokynech pro žadatele (Guidelines for Applicants)**? Pokud ne, jedná se o téma, jež uplatňuje nebo rozvíjí politiku EU v oblasti životního prostředí, a zároveň 7- akční rámcový program EU?
4. Odpovídá záměr projektu požadovanému projektovému typu (demonstrační/pilotní atd.)

Pro pomoc: **Orientation document** nebo life@mzp.cz

Termíny každoroční výzvy

- Očekávané vyhlášení výzvy 2017 Evropské komise:
28. dubna 2017
- Očekávané ukončení výzvy Evropské komise:
7.-14. září 2017
- Přepokládaný termín zahájení realizace projektů:
červenec 2018 (výsledky známy v březnu 2018)
- Národní výzva LIFE:
23. březen – 22. červenec 2017
Milníky: podání přihlášky **6. 4.** | podání konceptu: **5. 5.**
(způsobilost výdajů pro 200 000 Kč: od vyhlášení národní výzvy do předložení projektu do EU výzvy, **vícekolový systém finančních bonusů**)

Termíny seminářů

- **Specifické semináře:**

v Hradci Králové **11. a 12. 4. 2017** na Krajském úřadě
Královéhradeckého kraje,

v Olomouci **19. a 20. 4. 2017** na Magistrátu města
Olomouce,

v Praze **23. a 24. 5. 2017** v budově MŽP.

- 1. den: NAT/BIO + GIE a GIC (příroda, kampaně, správa)
- 2. den: ENV+ CCM a CCA (průmysl, vývoj, zemědělství, klima)

- **Konzultační den:**

v Praze **6. 6. 2017** v budově MŽP.

Kontakty

program-life.cz

http://mzp.cz/cz/komunitarni_program_life

life@mzp.cz 267 122 830
267 122 389

Nebo na **<http://ec.europa.eu/life>**